

CULTURA ESPECTACLES

'Ricard II'
i la
legitimitat

L'obra de
Shakespeare
parla de com
la història és un
seguit de traïcions

Monstres
i natura a
l'Espai
Volart

Enric Pladevall
i Antoni Gálvez
exposen les
seves últimes
creacions

Josep Palau i Fabre va ser un autor polifacètic: poeta, dramaturg i expert en l'obra de Picasso ■ XAVIER BERTRAL

Recitals de poemes, espectacles, documentals i la presentació d'un llibre de converses coincideixen un any després de la mort de Josep Palau i Fabre

Un any sense Palau

David Castillo
BARCELONA

Avui fa exactament un any que ens va deixar Josep Palau i Fabre. Tenia 90 anys i el seu cos, després d'una llarga malaltia renal que li havia minvat les forces, va dir prou. Palau va passar els últims dies de la seva vida custodiat pels seus íntims, Alicia, Helena, Annette i el Julià Guillamon. La mala sort va fer que es perdés l'estrena que Hermann Bonnín i Mario

Gas varen fer al Teatro Español de Madrid del *Don Juan, príncipe de las tinieblas*. Cap dels nombrosos teatres públics d'aquí han mostrat interès des d'aleshores per dur-la a Barcelona, seguint la tònica del menyspreu sistemàtic que es mostra pels nostres autors des de determinats àmbits del teatre públic i de la televisió nostrada.

L'aniversari del traspàs ha coincidit amb tot un seguit d'activitats. La setmana passada, l'Espai Escènic

Brossa, un dels centres que ha acollit més actes sobre Palau, va presentar els recitals *Palau entre sang i vori*, a càrrec de l'actriu Gemma Reguant. La primera lectura va comptar amb la participació del crític Tomàs Nofre, president de la Fundació Palau, i de les escriptores Montserrat Abelló –que havia anat al col·legi amb Palau i Fabre–, Monika Zgustova i Ester Xargay.

Avui es presenta a l'Ateu-neu Barcelonès, i demà a la

Universitat de Girona, el llibre *L'hostal de l'estrella. Converses amb Josep Palau i Fabre* (Accent Editorial), que ha publicat Ponç Feliu Llansa, amic personal de Palau els últims vint anys de la seva vida. Amb un emotiu pròleg d'Oriol Izquierdo, director de la Institució de les Lletres Catalanes i que havia estat l'editor de Palau a Proa, Feliu Llansa traça un recorregut per les vivències i obsessions de l'alquimista a través d'unes

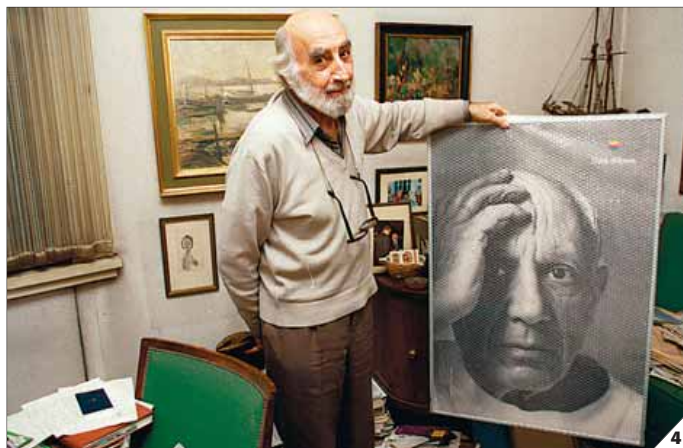
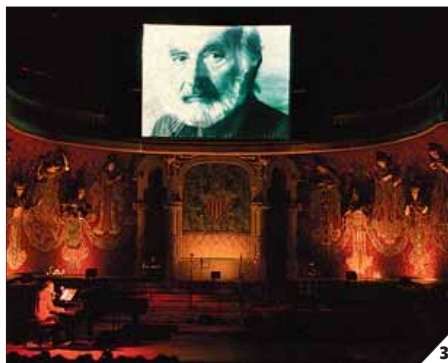
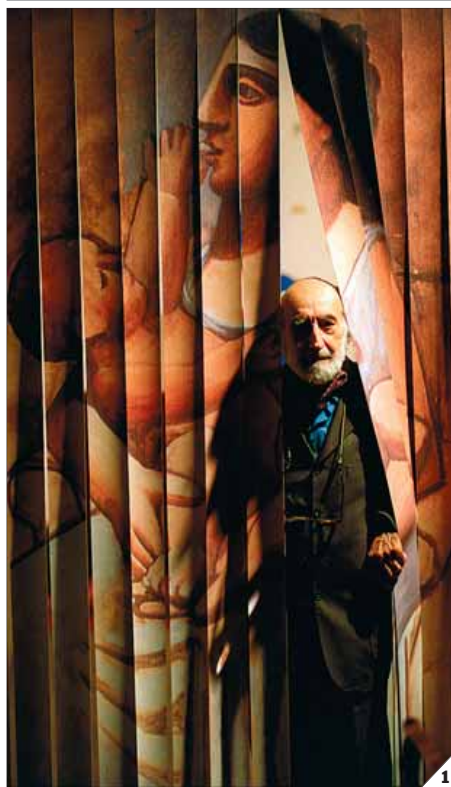
converses realitzades a l'estiu del 1996, a la casa de Palau a Grifeu, a l'Empordà. Tot i que no sé com les hauria assumit Palau i Fabre, sovint molt curós en les seves declaracions, les converses recuperen l'home vitalista i disciplinat que va ser.

L'anècdota

Agafat des de l'aspecte més col·loquial de la vida quotidiana, el llibre té la virtut i el defecte de l'anècdota. D'una banda, descriu molt

bé el personatge, però no sé si dona una idea real de la seva personalitat artística. No obstant, el llibre és un testimoni d'amistat, on les exageracions, i determinats safareigs al començament, no eclipsen el retrat fidedigne de l'autor de *Poemes de l'alquimista* i *Les metamorfosis d'Ovidià*.

El mèrit de *L'hostal de l'estrella* és captar d'una manera vivificadora la personalitat del poeta i pot servir de complement als textos autobiogràfics

1. **Palau i Fabre** a l'exposició que KRTU li va dedicar l'any 2000
■ CRISTINA CALDERER
2. **L'autor** conversa amb Joan Perucho (a l'esquerra)
■ ARXIU MANENT/ ARXIU
3. **Homenatge** a l'escriptor el 2005 al Palau de la Música
■ XAVIER CARRIÓ
4. **Picasso** va ser una de les obsessions de l'escriptor. Aquí mostra una foto del pintor
■ ROBERT RAMOS

que Palau va publicar al nostre diari, compilats per Julià Guillamon als volums d'obra completa de Galaxia Gutenberg.

Ausiàs March

Presentat com un "petit tast del convit exuberant i saborós per a l'esperit, que Palau i Fabre oferien tan generosament a tothom", el llibre de converses és amè i recull l'home feliç que era quan es relaxava. M'agrada tornar a escoltar opinions, com la que fa sobre Ausiàs March: "El més trist de la poesia catalana és que el millor dels seus poetes fos precisament el primer; això va condicionar-ho tot i més per mal que per bé. Les altres literatures han tingut una ascensió progressiva; aquí vam cremar els cartutxos a la primera". Sens dubte, el llistó va quedar alt des del primer moment.

Entrem dins un territori més perillós quan se'n parla de les relacions fami-

"El que més greu em sap és la total postergació del meu teatre", exclamava Palau i Fabre

liars i personals, on tot queda massa radicalitzat, sabent que Palau era més discret. Feliu Llansa hauria d'haver valorat el territori públic i el privat, i més quan es parteix de converses disteses, que Palau ignorava que es publicarien posteriorment. Alguns dels records del seu pare, de Picasso, de Josep Maria de Sagarra o l'enfrontament amb Joan de Sagarra també són plats forts. O quan parla de la manera d'escriure poesia des del refugi empordanès: "Aquestes alabades prodigioses són un perill. Quan encara feia poesia, m'havia de tancar dins de casa amb les persianes abaixades. Si bades, el paisatge et devora".

Feliu Llansa mostra, de nou, l'amargor de Palau per la marginació del seu teatre, "el que més greu em sap és la total postergació del meu teatre. A aquest pas, em moriré sense veure representada ni una sola de les meves obres". I pràctica-

ment va ser així, a excepció de les esmentades a l'Espai Brossa, la de l'Institut del Teatre i el *Don Juan*, de Madrid.

Activitats a Caldes

Un any després, la dinàmica Fundació Palau, de Caldes d'Estrac, continua promocionant l'obra de l'escriptor. Recitals poètics, un espectacle de Quim Lecina sobre *Vides de Picasso* i la projecció del vídeo *Palau i Fabre recita els seus poemes preferits* són algunes de les activitats previstes, així com la pròxima convocatòria del Premi Internacional Josep Palau i Fabre d'assaig. Recordant haver escoltat el prodigi de Palau recitant durant hores de memòria, i en les seves llengües respectives, infinitat de poetes de tots els temps, els seus admiradors no podem oblidar el talent i la gosadia d'un home que va aconseguir ser un alquimista a la recerca de la bellesa eterna. L'enyorem! ■

Història d'avui

Ignasi Aragay

La Generalitat de Josep Irla...

Mercè Morales

Tot i que aquest llibre no esgota els materials de la seva tesi doctoral, Mercè Morales hi descarrega anys de recerca: són més de 1.000 pàgines per explicar què va passar amb la Generalitat entre 1939 i 1948, el final del govern Irla. Un llibre que posa ordre al desordre polític de l'època. (EDITORIAL BASE. 34 €)

Dins les muralles de...

Jordi Bolós

Reconstrucció de l'urbanisme i la vida a la Lleida del XIV i XV: menestrals, ciutadans, nobles i eclesiàstics; esglésies, hospitals, hostals, forns, mercats, banys i bordells; cristians, jueus i sarraïns; olors, pudors i sorolls. Tot s'explica amb text, imatges i mapes. Josep Lladonosa n'estaria satisfet. (PAGÈS EDITORS. 25 €)

La justícia durant la...

Vázquez Osuna

L'estudi de la justícia de la Generalitat republicana no és un tema menor. Ni l'Estatut del 2006 no ha igualat les competències d'aleshores. És un llibre interessantíssim que, per exemple, mostra les llums, però també les ombres, d'un home clau com Josep Andreu i Abelló. I molt més. (L'AVENÇ. 21 €)

Preludi de l'última batalla

Angela Jackson

Llibre bilingüe català-anglès sobre el "moment de respir" en què l'exèrcit republicà es va instal·lar al Priorat per preparar la Batalla de l'Ebre. És una obra que alhora fa de catàleg d'una exposició homònima organitzada per l'entitat No jubilem la memòria, que presideix Angela Jackson. (COSSETÀNIA. 11,80 €)

La Alemanya de Weimar

Eric D. Weitz

La misèria i la depressió de l'Alemanya de Weimar, però també la seva creativitat cultural i ideològica, són descrites al detall i amb passió per aquest autor nord-americà. A més, el llibre, cosa poc habitual en assaigs històrics, està molt ben il·lustrat. (TURNER. 28 €)

Un vilanoví a Buchenwald

Marcel·lí Garriga

Testimoni colpidor d'un jove llibertari que, després de lluitar a la Guerra Civil, va anar a parar al camp de concentració de Buchenwald, el mateix que Jorge Semprún. La seva ha estat una vida "plena d'angoixes i malsons difícils d'oblidar". (ANDANA. 15 €)

